

Govor ministra za pravosodje dr. Lovra Šturma na letnem srečanju Slovenskega sodniškega društva

Spoštovani g. predsednik, visoki zbor, drage kolegice in kolegi!

Z zadovoljstvom sem prejel povabilo slovenskega Sodniškega društva, da se udeležim vašega letnega srečanja. Naj na začetku povem, da imamo Slovenci nekaj razlogov za optimizem, še nikdar doslej v svoji zgodovini nismo bili v tako varnem objemu skupnih domovin, kot smo dandanes v Evropski uniji. Teče že drugo leto našega članstva, polnopravnega članstva v Evropski uniji. Na razne načine se to kaže, med drugim tudi v doslej še ne doseženem standardu pri uveljavljanju slovenskega naroda in tudi pri zagotavljanju slovenske istovetnosti. Prav prispevek držav srednje Evrope k sedanjemu sestavu Evropske unije, nepogrešljiv prispevek srednje Evrope je v zagotavljanju istovetnosti vsake od teh držav in njihovega naroda in to velja tudi za nas Slovence. Zakaj na to posebej opozarjam? Zato, ker z velikim zadovoljstvom lahko ugotavljamo, da se v najvišji sodni ustanovi Evropske unije, ki je tudi naša ustanova, v Evropskem sodišču evropskih skupnosti ob vseh zadevah, kjer je udeležena naša država ali pa posamezniki naše države, uporablja slovenščino. Na začetku, torej razprave, je zagotovljena uporaba slovenščine vsakomur, ki je v sodni dvorani, sekretar sodišča, naznani začetek zasedanja v slovenskem jeziku. Pred začetkom razglasi sodišče zaseda. V nazivu Evropskega sodišča evropskih skupnosti v Luxembourgju je poleg drugih jezikov navedena tudi slovenščina in, kar je še najbolj pomembno, vse sodbe Evropskega sodišča izhajajo v slovenščini. Takoj po sprejemu jih prevedejo v vse jezike in so hkrati s tem v slovenskem jeziku, ki je v tem primeru eden od avtentičnih jezikov. Evropskega sodišča. In nenazadnje tudi to, naš sodnik pri drugostopenjskem sodišču tega sodišča, naš kolega Marko Ilešič, je v svoji prvi sodbi izrekel zelo visoko denarno kazen eni od držav ustanoviteljic Evropske unije. Dejansko smo Slovenci s tem prišli v vrh uveljavitve narodne istovetnosti in narodne identitete in tudi državne identitete, dosegli smo trenutke, ki si jih je naš veliki poet in naš stanovski kolega France Prešeren takrat vizionarsko predvidel, vesel bi bil, ko bi videl, da so dandanes uresničeni v taki meri kot doslej še nikdar niso bili. Evropska unija ni samo združenje držav, ki jih povezujejo ekonomski interesi ali, če hočete na bolj preprosto, ki jih povezuje samo ekonomska računica. Od vsega začetka je Evropska unija temeljila tudi na vrednotah. Na vrednotah evropske civilizacije in kulture, v katerih smo sodelovali tudi Slovenci od samega začetka in, ki so dandanes vtikane v najpomembnejše dokumente Evropske unije, vključno tudi v pogodbo o Ustavi za Evropo. Med temi vrednotami, ki pomenijo obvezno tkivo združevanja evropskih narodov, poleg seveda tudi pomembnih ekonomskih interesov, so tudi take vrednote, kot so načela solidarnosti, svobode, stabilnosti, varnosti in pravičnosti. Prav pri pravičnosti se neposredno srečamo kot sodniki, kot tožilci, kot vsi, ki delamo na pravosodju z eno od bistvenih, temeljnih vezivnih načel Evropske unije. Gre dejansko tudi za uresničevanje načela pravne države. Evropska unija tega termina ne uporablja, zato ker Evropska unija pač ni država. Je posebna specifična skupnost, zato tega termina ne uporablja, vendar v bistvu gre za pod pojmom pravičnost razume to, kar smatramo pod pojmom doseganja pravne države. Na vas spoštovanih članicah in članih slovenskega Sodniškega društva je torej pomembna naloga pri zagotavljanju pravičnosti, pri zagotavljanju pravne države, pri zagotavljanju in uresničevanju tistih temeljnih načel, ki povezujejo različne toda skupne narode in njihove interese v evropskem kulturno civilizacijskem prostoru, v katerega se vključuje tudi naš pravno civilizacijski prostor. Res je, da naletimo tudi ob visokih

načelih velikokrat tudi na probleme uresničevanja teh načel. Nekatere od teh je nanizal pravkar predsednik vašega društva. Opozoril je na nekatera nerešena vprašanja, zelo pazljivo sem ga poslušal in naj povem, da se strinjam z njegovimi izvajanji in storili bomo vse kar moremo na Ministrstvu za pravosodje, da zagotovimo uresničevanje tistih temeljnih nalog, ki naj pripomorejo k uresničevanju ter zagotavljanju načela pravičnosti in načela udejanjanja pravne države. Seveda pa je res, da je s tem povezana tudi velika odgovornost, tako odgovornost na eni strani v okviru države kot seveda tudi odgovornost vsakega sodnika, vsake sodnice, kajti neodvisnost in samostojnost sodniške dela je tesno povezana tudi z odgovornostjo tega dela. Upravičeno pričakujejo vsi, ki se na sodišče obračajo in, ki se obračajo na sodišče v vedno večjem številu, da dobijo sodno odločitev v razumnem roku, to je naloga, ki se ji ne moremo izogniti in, ki jo bomo morali začeti jemati zelo resno in jo tudi vsem zagotavljati. Res je, da je sodnih zadev na slovenskem nenavadno veliko število, sodnih sporov je nenavadno visoko, očitno Slovenci težimo k nekemu absolutnemu pravu ali k neki absolutni dokončni ugotovitvi in se zatekamo zato pod okrilje sodišče bolj pogosto kot v drugih evropskih državah, zato so na mestu tudi opozorila, da velja uporabiti različna sredstva, da ta veliki priliv, ki ga zelo velikokrat tudi ne moremo obvladati, ta pripad sodnih zadev tudi zmanjšamo na razumno mejo. Vsekakor se tu pridružujem ugotovitvam, da bo treba na tem področju marsikaj narediti, tako na strani zakonodaje kot tudi v okviru vseh delujočih dejavnikov v samem pravosodnem sistemu. Prepričan sem, da bomo pri tem v doglednem času gotovo tudi uspeli.

Naj na koncu na kratko povem še to, da sem se vedno z velikim veseljem srečal zdaj že pokojnim Leonom Štuklom, našim poklicnim kolegom, izvrstnim sodnikom, vedno sem z zanimanjem prisluhnil o tem, kako mi je pripovedoval, s kakšno zavzetostjo in predanostjo je opravljal svoj poklic, v katerem ni videl samo poklica ampak tudi poklicanost. Bil je predan sodnik, z veseljem je opravljal svoje delo in tudi z velikim občutkom za odgovornost. Seveda je deloval v nekoliko drugačnih razmerah, tedaj še ni bilo vseh kautel, ki jih dandanes najdemo v vseh vrstah sodnih sporov, vendar je zadeve, ki jih je reševal, je res reševal v razumnem roku, ta rok je bil takrat mesec dni, edino, kadar je šel na olimpiado je pustil nekaj sporov, da so počakali, jih je pa potem rešil, ko se je z olimpiade vrnil. V takih primerih je pa reševal zadeve kaka dva meseca. Seveda se takemu idealu dandanes težko približamo, vendar pa je slej ko prej naš cilj, in tega se moramo zastaviti, da bi v doglednem času prišli do tega, da bi bile sodne zadeve, vključno z reševanjem na instancah, rešene v letu dni. Nenazadnje je to v velikem številu držav v Evropski uniji uspelo doseči. In, če je uspelo njim, ne vem, zakaj ne bi uspelo tudi nam. Ponavljam, torej zadeva, ki se začne na prvi instanci s pritožbo in morebitno še z odločitvijo na Vrhovnem sodišču, da se zaključi v letu dni. To naj bo naš cilj, vsi vemo, da ga ni mogoče doseči takoj, vendar ni nedosegljiv in prepričan sem, da bomo v enem od prihodnjih srečanj lahko ugotovili, da se temu cilju približujemo, ali da ga bomo v neki prihodnosti tudi definitivno dosegli.

Hvala